Jüdische Pester Zeitung

יידישע
פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייאמאל וואָכענטליך
דינסטאג, מיטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאָסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 „ „ „
פיערטעליאהר 2 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביעהריג 5 גול' אונד 50 קר' ע.-וו.
פיערטעליאהר 2 „ „ 75 „ „ „

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאנס-טערמין
בעגיננט מיט דעם טאגע דעס
ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאָן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-גאססע נו' 1,
וואָהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-
געלדער צו זענדען בעליעבע.

Nr. 42, צעהנטער יאהרגאנג | פעסט, פרייטאג ב ניסן ה.ת'ר'ל'ח' | Pest, den 5. April 1878.

דער קריעגס-צושטאנד.

„בעססער איין זיכערער קריעג אלס איין אונזיכערער פריעדען.“ — זאָ לויטעט איין אלטער פאָליטישער גרונדזאטץ. דער שטרייט צווישען ענגלאנד אונד רוסלאנד ווירד מיט יעדעם טאגע העפטיגער, מאן שטעהט אן דער שוועללע דעס ענגליש-רוסישען קריעגעס, דער אבער נאָך איממער ניכט איינגעטרעטען איזט. עס ווירד אויך נאָך איינינע טאגע דויערן, ביז עס צום ביעגען אָדער ברעכען, צו איינעם נאכגעבען, צו איינעם פריעדליכען פערגלייכע — אָדער צו איינעם קריעגע קאָממען ווירד. פאָרלייפיג בעשעפטיגען זיך יעטצט אללע פאָליטיקער מיט דעם רונדשרייבען דעס גראפען סאליסבורי, וועלכעס וויר בערייטס אים ערסטען ארטיקעל דעס פאָריגען בלאטטעס מיטטהיילטען. גראף סאליסבורי האט אין זיינעם רונד-שרייבען דיא הויפט-איינוועדונגען ענגלאנדס געגען דען רוסיש-טירקישען פריעדענס-פערטראג מיטגעטהיילט, אונד האט דאמיט נור אנגעדייטעט, וואס אים פערטראגע ניכט גוט איזט! אבער ער האט דאמיט ניכט געזאגט, וויא דענן אייגענטליך דיעזע רוסיש-טירקישע אנגעלעגענהייט יא גערעגעלט ווערדען זאָללטע. — רוסלאנד האט אויף דיעזעס רונדשרייבען דעם נייען ענגלישען מיניסטערס נאָך ניכט בעאנטוואָרטעט, אונד וויא דיא נייעסטען פעטערסבורגער דעפעשען מעלדען, וויל רוסלאנד נאָך איין שרייבען אן דיא ענגלישע רעגיערונג ריכטען, אום זיא צו ערזוכען, זיא מאָגע זעלבסט איינען פלאן אויסארבייטען, נאָך וועלכעם דיא רוסיש-טירקישע אנגעלעגענהייט געאָרדנעט ווערדען זאָללטע. —

נאטירליך ווירד רוסלאנד אויף דען פלאן ענגלאנדס ניכט איינגעהען, אונד עס איזט גאר ניכט אבצוזעהען, וויא לאנגע נאָך דיעזער שטרייט דויערן ווירד. עסטערייך-אונגארן אונד פראנקרייך האבען בערייטס אין דיעזעם ענגליש-רוסישען שטרייטע פיר ענגלאנד רעכט געגעבען. דיעזעלבען איינוועדונגען געגען דען רוסיש-טירקישען פערטראג, וועלכע גראף סאליסבורי אין זיינעם רונד-שרייבען אויפצעהלט, מאכען אויך עסטערייך-אונגארן אונד פראנקרייך. עס איזט בייגאהע אלס געוויססהייט אנצוזעהען, דאס ביי איינעם ענגליש-רוסישען קריעגע רומעניען, עסטערייך-אונגארן, פראנקרייך אונד גריעכענלאנד אויף זייטע ענגלאנדס זיין ווערדען. עס ווערע אויך זאָנסט גאר ניכט צו בעגרייפען, וויא ענגלאנד אלליין דען קריעג געגען רוסלאנד אויפנעהמען קאָננטע.

דיא רוסישען צייטונגען ברינגען איבער דען שטאנד דער ענגלישען ארמעע פאָלגענדע מיטטהיילונג: דיא ענגלישע ארמעע איזט דיא טהייערסטע ארמעע אויף דער וועלט, וויל זיא פערהעלטניסמעסיג צו פיעל קאָסטעט. וועהרענד אין עסטערייך דער סאָלדאט נור 6 קרייצער טעגליך בעקאָממט, בעקאָממט יעדער ענגלישע געמיינע סאָלדאט 56 קרייצער אלס טעגליכע לאָהנונג. דער ענגלישע סאָלדאט איזט דאהער זעהר געזונד אונד שטארק, איזט אבער אַנ'ס גוטע לעבען געוואָהנט, אונד קאנן דאהער אים קריעגע מיט הונגער, נאָטה אונד ענטבעהרונג ניכט זאָ קעמפפען, וויא צום ביישפיעל דיא טירקען אין דעם לעטצטען קריעגע ביי דען שרעקליכסטען שטראפאצען אונד ענטבעהרונגען מיט בעוואונדערונגס-ווירדיגער אויסדויער געקעמפפט האבען. זעלבסט דיא ענגלישען מיליטער-פפערדע זינד זאָ אַנ'ס גוטע פוטטער געוואָהנט, דאס זיא אויף דעם קריעגס-שויא-פלאטצע ביי שלעכטעם הייא ניכט מעהר טויגען. זאָ פיעל אבער מוס מאן געשטעהען, דאס דיא ענגלישען אָפפיציערע זעהר געבילדעט זינד, אונד דאס יעדער איינצעלנע אָפפיציער זאָ פיעל קריעגס-קעננטניססע אונד פיעללייכט נאָך מעהר וויא איין רוסישער גענעראל האט. אויך דיא ענגלישע ארטיללעריע געהאָרט צו דען בעסטען דער וועלט. — אבער ביי אלל דעם קאנן ענגלאנד אלליין געגען רוסלאנד קיינען קריעג אויפנעהמען. דיא לאנד-ארמעע פאָן ענגלאנד אלליין איזט נור 145000 מאנן שטארק. דיא היעצו איינבעריפענע רעזערווע-ארמעע צעהלט נור 43000 מאנן; אלזאָ צוזאממען קיים 200000 מאנן! — אויסערדעם צעהלט נאָך דער קריעגס-שטאנד דער ארמעע אין ענגלישעם אָסט-אינדיען 62800 מאנן מיט 342 קאנאָנען, אבער ענגלאנד קאנן דיעזע גאנצע ארמעע ניכט אויף דען קריעגס-שויפלאטץ ווערפען, וויל אויך איינע ארמעע אין אינדיען צור ניעדערדריקונג אירגענד איינעם מאָגליכען אויפשטאנדעס נאָטהיג איזט.— אום זיינע ארמעע צו פערגראָססערן, מיסטע ענגלאנד נור פיעלע פרייוויללינע סאָלדאטען ווערבען, דא עס גענוג געלד היעצו האט; אבער זאָלכע געקויפטען פרייוויללינען זינד אים קריעגע זעהר וועניג ווערטה, וויא זיך דיעס אים לעטצטען אמעריקאנישען קריעגע גאנץ דייטליך געצייגט האט. נון ווירד מאן נאָך אויף דיא פיעלען גראָס-ארטיגען ענגלישען קריעגס-שיפפע הינווייזען: אבער ביי דער הייטיגען קריעג-פיהרונג איזט דיא לאנד-ארמעע דיא הויפט-זאכע. פראנקרייך קאָננטע מיט זיינען קריעגס-שיפפען אים יאהרע 1870 ניכטס ווירקען, אונד אויך דיא טירקייא האט אים יעטציגען קריעגע זעהר וועניג מיט איהרען פיעלען קריעגס-שיפפען לייסטען קאָננען. האָכסטענס קאנן היע אונד דא איין שיפף דורך טאָרפעדאָ'ס אין דיא לופט געשאָססען ווערדען — אָדער דאס איינע פיינדליכע זעע-שטאדט פאָן איינעם קריעגס-שיפפע באָמבארדירט ווירד.

זאָ מעלדען דיא רוסישען צייטונגען; זיא האבען דאבייא אבער פערגעססען, דאס דיא 62800 מאנן אין אינדיען נור דיא אייגענטליכען ענגלישען סאָלדאטען זינד, דאס עס אבער דאָרט אויך נאָך 200000 איינגעבאָרענע סאָלדאטען גיבט, דיא פאָן ענגלישען אָפפיציערען קאָממאנדירט ווערדען. יעדענפאללס קאנן ענגלאנד נור דאנן מיט זיכערעם ערפאָלג געגען רוסלאנד אין דען קריעג ציעהען, ווענן עס זיך אויך נאָך מיט אנדערען מעכטען פערבינדעט. — אום דיא טירקייא רייסען זיך יעטצט ענגלאנד אונד רוסלאנד. ענגלאנד ווינשט, דאס זיך דיא טירקייא מיט איהם פערבינדע, אונד דער רוסישע גראָס-פירסט ניקאָלויס בעשטירמט פאָרטוועהרענד דען סולטאן, ליעבער מיט רוסלאנד אין איין בינדניס איינצוגעהען, וואָדורך דאנן דער טירקייא אללע ביזהעריגען שווערען בעדינגונגען נאכגעלאססען ווערדען. דיא רוסישען דעפעשען מעלדען, דאס זיך דיא טירקייא מיט רוסלאנד פערבונדען האט, וועהרענד דיא ענגלישען דעפעשען מעלדען, דאס דיא טירקייא אויף זייטע ענגלאנדס געגען רוסלאנד קעמפפען ווירד.

דאס געסטריגע אבענד-בלאטט דעס „פעסטער ללאָיד“ ברינגט אים ערסטען ארטיקעל פאָלגענדע מיטטהיילונג: דיא ארבייטען פיר דיא קריעגס-ריסטונגען דער עסטערייך-אונגארישען ארמעע זינד שאָן פאָללענדעט. זאָבאלד דער מארש-בעפעהל ערשיינט, קאנן דיא גאנצע עסטערייך-אונגארישע ארמעע זאָפאָרט אין בעוועגונג געזעטצט ווערדען. ווענן רוסלאנד ניכט נאכגיבט, איזט דער קריעג אונפערמיידליך. מאג זיין, דאס רוסלאנד נאכגעבען ווירד, ווענן עס איינזיעהט, דאס דיא מייסטען אייראָפעאישען גראָס-מעכטע בייא ענגלאנד האלטען. זאָפיעל שטעהט פעסט, דאס זיך דיא טירקייא מיט רוסלאנד געגען ענגלאנד ניכט פערבינדען ווירד. דיא טירקייא האט דען פריעדענס-פערטראג אנגענאָממען, וויל זיא קיינען אנדערן אויסוועג האטטע אונד איהן אננעהמען מוסטע; אבער זאָבאלד זיך אויך אנדערע מעכטע געגען דיעזען פערטראג ערקלערען, זאָ פערבינדעט זיא זיך ליעבער מיט דען געגנערן דיעזעס אונאויספיהרבארען פערטראגעס.

* * *

איינע קאָנסטאנטינאָפלער דעפעשע פאָם 3. אפריל מעלדעט: „צווייא רוסישע ארמעע-אבטהיילונגען ערהיעלטען זאָעבען בעפעהל, בולגאריען צו פערלאססען אונד געגען רומעניען צו מארשירען, וואָ זיא צווישען גיאורגעוואָ אונד בוקארעסט אויפשטעללונג נעהמען ווערדען. וויא עס אללגעמיין הייסט, ווערדען דיא רומענישען סאָלדאטען ענטוואפפנעט ווערדען, דאמיט זיא זיך דען רוסען בייא דער וועגנאהמע פאָן בעסאראביען ניכט ענטגעגענשטעללען קאָננען. איבערדיעס וויל דער רוסישע אָבער-קאָממאנדאנט גאנץ רומעניען אין בעלאגערונגס-צושטאנד ערקלערען, דאמיט קיין רומענע אויך נור איינע אייסערונג געגען דען רוסישען רויב-אקט וואגע, דא ער זאָנסט פאָר דאס רוסישע קריעגס-געריכט קאָממט. דיא רומענישע רעגיערונג איזט יעדאָך ענטשלאָססען, זאָבאלד דיא רוסען אין דער נעהע זינד, איהרע ארמעע אויף זיעבענבירגישעס געביעט איבערטרעטען צו לאססען, דאמיט זיא פאָן דען רוסען ניכט ענטוואפפנעט ווערדען קאָננע. אין דער לעטצטען זיטצונג דער רומענישען קאממער האבען דיא מיניסטער פאָלגענדע ערקלערונג אבגעגעבען: דיא לאָנדאָנער רעגיערונג האט רומעניען דאצו איינגעמונטערט, אין בעצוג אויף בעסאראביען דען רוסישען פאָרדערונגען ווידערשטאנד צו לייסטען. גראף אנדראשי האט עבענפאללס ערקלערט, דאס דיא בעסאראבישע פראגע פאָן אללען אייראָפעאישען גראָס-מעכטען ענטשיעדען ווערדען מוס, דא רוסלאנד ניכט דאס רעכט האט, דיעזען לאנדשטריך, וועלכער אים פאריזער פריעדענס-פערטראגע פאָם יאהרע 1856 דעם פירסטענטהומע רומעניען צוגעשפראָכען וואורדע, געוואלטזאם אן זיך צו רייסען!

אוים לאָנדאָן ווירד פאָם 3-טען דיעזעס טעלעגראפירט: דער ענגלישע געזאנדטע אין קאָנסטאנטינאָפעל, לאָרד לאיארד, האט בייא דער טירקישען רעגיערונג דעם ענגלישען איינפלוסע צום זיעגע פערהאָלפען. בעקאננטליך גאב עס אין קאָנסטאנטינאָפעל צווייא פארטייען. דיא איינע ווינשטע איינען בונד מיט רוסלאנד אונד צוואר: ערסטענס, וויל זיא דורך דיא רוסישע געוואלט איינגעשיכטערט וואורדע; צווייטענס אבער אוים גראָלל געגען ענגלאנד, וועלכעס עס אונטהעטיג צוזאה, וויא דיא אונגליקליכע טירקייא פאָן רוסלאנד צערטרימטערט וואורדע. דיא אנדערע פארטייא ווינשטע יעדאָך דען אנשלוס אן ענגלאנד, וועלכעס דורך זיין אויפטרעטען פיעללייכט דאָך

סען האבען. עס איזט גענוג, דאס יעמאנד אלס יודע געבאָרען אונד אין דען "בונד אברהם'ס" דורך דיא בעשניידונג אויפֿגענאָממען וואורדע, אום צו דען "בני ברית" גערעכנעט צו ווערדען. איזט נון שטרויס גלייך אלס קאטהאָליק געשטאָרבען, זאָ קאָננטע ער דורך זיינען איבערטריטט צום קאטהאָלישען גלויבען דאָך ניכט אויפֿהאָרען, איין "בן ברית" צו בלייבען. —

טעלעגראַפֿישע דעפּעשען.

לאָנדאָן 3-טען אפּריל. דיא רוסען פֿירכטען, דאס דיא טירקייא ביי איינעם קריעגע מיט ענגלאנד ניכט מיט איהנען האלטען ווערדע, וועסהאלב רוסלאנד פֿערלאנגט, דאס זיך דיא טירקען פֿאָן אללען בעדייטענדען פֿעסטונגען צוריקציעהען, אונד איהרע פֿעסטונגען נאָך איינע פֿעסטונגען אם מעערע זאממט קאסערנען אונד שפּיטעלערן דען רוסען איבערלאססען זאָללען; דער סולטאן אבער וויללֿ אויף דיעזעס פֿערלאנגען ניכט איינגעהען.

לאָנדאָן 3. אפּריל. עסטערייך-אונגארן שטיממט מיט ענגלאנד איבעראיין, דאס דער רוסיש-טירקישע פֿערטראג אבגעענדערט אונד נאָך דעם וואונשע דער איבריגען מעכטע אומגעשטאלטעט ווערדען מוס. עסטערייך גיבט זיינע צושטיממונג צו דעם הינדשרייבען סאליסבורי'ס. ווענן אלזאָ רוסלאנד ניכט נאכגיבט, האט עס אייך אן עסטערייך איינען געגנער.

לאָנדאָן 2. אפּריל. דער רוסישע געזאנדטע גראף שובאלאָף, ווירד ענגלאנד באלד פֿערלאססען מיססען. ער מאכט שאָן רייזע-פֿאָרבערייטונגען. —

לאָנדאָן 3-טען אפּריל. דער נייע ענגלישע מיניסטער סאליסבורי ערקלערטע: ענגלאנד קאָננע ניכטס מעהר נאכגעבען, אונד ווענן אייך רוסלאנד ניכט נאכגיבט, זאָ איזט דער קריעג דא!

פּעטערסבורג 3. אפּריל. רוסלאנד ווירד דיא ענגלישען פֿאָרדערונגען דורכאויס ניכט בעוויללינגען. — זאָמיט איזט דער קריעג דא!

פֿערלאָזונג

1) דער קרעדיט-לאָזע.

ביי דער אם 1-טען אפּריל 1878 פֿאָרגענאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע וואורדען פֿאָלגענדע סעריען געצאָגען: 109 253 510 517 784 1370 1454 1561 1595 2110 2243 2450 2837 אונד 8689. פֿאָן דיעזען פֿיעל דער הויפּט-טרעפֿפֿער מיט 200000 גולדען אויף ס' 2110 נו' 75; — דער 2-טע טרעפֿפֿער מיט 40000 גולד' אויף ס' 1370 נו' 14 — אונד דער 3-טע טרעפֿפֿער מיט 20000 גולד. אויף ס' 2243 נו' 65; — פֿערנער געווינגען: יע 5000 גולדען ס' 253 נו' 100 אונד ס' 2110 נו' 51; יע 3000 גולד' ס' 2450 נו' 7 אונד ס' 3689 נו' 2; יע 1500 גולד' ס' 1595 נו' 10, ס' 2243 נו' 39, ס' 3689 נו' 11; יע 1000 גולד' ס' 1370 נו' 53, ס' 2110 נו' 54, ס' 2450 נו' 4, ס' 2837 נו' 39; יע 400 גולד' ס' 109 נו' 15 16 61 97 100, ס' 253 נומ' 67, ס' 510 נו' 15 100, ס' 784 נו' 14 53, ס' 1370 נו' 15 21 43 79, ס' 1454 נו' 1 14 77 83, ס' 1561 נו' 18 31 46 48 85 97, ס' 2110 נו' 26 45 61 87, ס' 2243 נו' 8 13 22, ס' 2837 נו' 36 74 91 98 אונד ס' 3689 נו' 4 22 אונד 85.

אויף אללע איבריגען פֿערלאָזטען סעריען פֿאָללט דער גערינגסטע געווינן פֿאָן יע 200 גולד.

2) דער וויענער-לאָזע.

ביי דער אם 1. אפּריל 1878 שטאטטגעפֿונדענען ציעהונג וואורדען פֿאָלגענדע סעריען געצאָגען. 193 206 301 1286 1430 1835 1923 2070 2138 2544 2777 אונד 2856. פֿאָן דיעזען פֿיעל דער הויפּטטרעפֿפֿער מיט 200000 גולדען אויף ס' 1932 נו' 79; — דער 2טע טרעפֿפֿער מיט 30000 גולדען אויף ס' 1286 נו' 10 — אונד דער 3-טע טרעפֿפֿער מיט 10000 גול' אויף' ס' 2070 נומ' 21; — פֿערנער געווינגען: יע 1000 גולד' ס' 206 נו' 40, ס' 1430 נו' 23, ס' 2138 נו' 40, ס' 2777 נו' 51, ס' 2856 נו' 95; יע 300 גולדען ס' 193 נו' 15, ס' 206 נו' 17, ס' 1430 נו' 75 96, ס' 1835 נו' 8, ס' 2138 נו' 22, ס' 2544 נו' 12 87, ס' 2777 נו' 76, ס' 2856 נו' 3 25 אונד 53.

אויף אללען איבריגען פֿערלאָזטען סעריען פֿאָללט דער גערינגסטע געווינן פֿאָן יע 130 גולד.

3) דער רודאָלף-לאָזע.

ביי דער אם 1-טען אפּריל 1878 פֿאָרגענאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע וואורדען פֿאָלגענדע סעריען געצאָגען. אונד צוואר: 1 114 223 251 283 423 521 569 747 1064 1505 1744 1805 2098 2523 2545 2920 3096 3139 3315 3392 3565 3623 3656 3729 3749 3897 אונד 3977. פֿאָן דען אָבען פֿערלאָזטען סעריען פֿיעל דער הויפּט-טרעפֿפֿער מיט 20000 גולד. אויף ס' 3729 נו' 14; — דער 2-טע טרעפֿפֿער מיט 4000 גולד' אויף ס' 3139 נומ' 1 — אונד דער 3-טע טרעפֿפֿער מיט 1500 גולד' אויף ס' 1744 נו' 27; פֿערנער געווינגען יע 400 גולד' ס' 283 נו' 7, ס' 569 נו' 41; יע 200 גולד' ס' 1 נו' 22, ס' 1505 נומ' 16, ס' 3139 נו' 14; יע 100 גולד' ס' 251 נו' 33 45, ס' 1744 נו' 24, ס' 2545 נו' 27, ס' 2920 נו' 8, ס' 3315 נו' 21; יע 50 גולד' ס' 223 נו' 50, ס' 283 נו' 37 47, ס' 521 נו' 8 ס' 1064 נו' 3, ס' 2523 נו' 50, ס' 2920 נו' 23, ס' 3623 נו' 6 19 40, ס' 3656 נו' 3.

געשעפֿטסבעריכט

געטריידע-געשעפֿט. פֿאָן ווייצען וואר נעמערן פֿיעל צו מארקטע געבראכט, דער פֿערקויף וואר שוואך, פֿערקויפֿט וואורדען 15000 מעטצ.

ווייצען טהייס 200 מעטר-צטר' 79 קילאָ 12.75 גולד. — 100 מעטר-צטר' 78'4 קילאָ 12.65 גולד. 200 מעטרצטר' 78 קילאָ 12'76½ גול. 300 מעטר. צטר' 78 קילאָ 12.67½ גולד.

ווייצען פער פֿריה-יאהר 11.20—11,25 גול.

קוקורוץ פער מאי 7,35 — 7'40 גול.—

האפער פער פֿריה-יאהר 6,65 — 6,70 גולד.

וויענער שלאכט-פֿיעהמארקט. דער אויפֿטריעב אויף דעם וויענער שלאכט-פֿיעהמארקטע אם 1-טען ד. מ. בעטרוג 3651 שטיק. דאפֿאָן ווארען: 2416 אונגארישע, 704 פֿאָלנישע אונד 531 דייטשע. — דיא פּרייזע שטעללטען זיך פער 100 ק': אונגארישע מאסט-אָכסען 50 — 57½ גול. פֿאָלנישע 51 — 55 גולד. דייטשע 52 — 58 גולדען.—

פֿעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר"י רייז.

יין כשר נעשה לשם חג הפסח.

וויר געפֿערטיגטען ציגען היעמיט דעם יידישען פּובליקום אן, דאס וויר דיא בעסטען וויינגארטען היער בעזיצען, ערציגען דעמנאך פֿאָרציגליכע ראָטהוויינע, וועלכע פֿערדיענען, פֿערמאָגע דער קוואליטאט אונד בעזאָנדערער אויפֿזיכט דעם כשרות ביי יעדעם פֿראָממען יודען געטרונקען צו ווערדען, וויר האבען דיאזעלבען אין קליינערע אונד גראָססערע געבינדע געפֿיללט, געבינדע ווערדען א 2 גולדען פער איימער בערעכנעט. אינדעם וויר מכל עדת ישראל אויפֿטראָגען ענטגעגענזעהען, ציכנען וויר אכטונגספֿאָלל

אליעזר בערגער עט זאָהנע

בק"ק דיאָנדיאָש.

קאָנקורז.

אין דער איזראעליטישען געמיינדע צו האָלד-מעזאָ-וואשארהעלי איזט בינגען 6 וואָכען דיא שטעללע איינעם פֿאָרבעטערס, דער אייך בעל קורא ש"ב ומוהל זיין מוס, מיט איינעם יאהרעסגעהאלט פֿאָן 500 גולדען, פֿרייער וואָהנונג, שחיטה-אנטהייל אונד נעבענעמאָלומענטען, צו בעזעטצען. — רעפֿלעקטאנטען האבען איהרע געזוכע, מיט ציינניססען פֿערזעהען, נעבסט גענויער אנגאבע איהרעס אלטערס אונד פֿאמיליען-שטאנדעס פֿראנקאָ איינצוזענדען. — צום פֿראָבע-פֿאָרטראג ווערדען נור דיא היעצו בערופֿענען צוגעלאססען.

לעאָפּאָלד דייטש, פּרעזעס.

נאָטאָר-שטעללע-געזוך.

אל ראשי ומנהיגי הקהילות יצ"ו!

דער געפֿערטיגטע, מיט גוטען צייגניססען פֿערזעהען, דער אונגארישען, דייטשען, העבראישען שפּראכע פֿאָללקאָממען מעכטיג, דער בוכהאלטונג קונדיג, אויף דעם אונטערריכטסגעביעטע זייט איינער רייהע פֿאָן יאהרען מיט בעסטעם ערפֿאָלגע טהעטיג איזט, אונד אלס געמיינדע-נאָטאָר אייך שאָן לענגערע צייט פֿונגירט האט, וויגשט מיט בעגינן דעם מאָנאטס אייר אין איינער געמיינדע אלס נאָטאָר דויערנד אנגעשטעללט צו ווערדען. — רעפֿלעקטאנטען וואָללען זיך געפֿעללינגסט בעהופֿס זאָפֿאָרטיגער אויסקונפֿט אן דענזעלבען ווענדען אינטער אדרעססע:

Moritz Sachs in Putnok (Gömör. C.)

פֿרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאבעללע.

פֿריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
ווייצען ניידער באנאטער	74	11.—-11 10
" "	75	11.20—11 35
" "	76	11.45—11.60
" "	77	11.75—11.85
" "	78	11 95—12.05
" "	79	—.——.—
" "	80	—.——.—
" טהייס	74	11.35—11.45
" "	75	11.55—11 70
" "	76	11.80—11.90
" "	77	12.——12.15
" "	78	12 25—12.35
" "	79	12.40—12.50
" "	80	—.——.—
" פעסטער באָדען	74	11 10—11.20
" "	75	11.35—11 50
" "	76	11 60—11.70
" "	77	11.75—11.85
" "	78	11.——12.10
" "	79	12.20—12.25
" "	80	—.——.—
" וויעסעלבורגער	74	11 25—11.35
" "	75	11.45—11 60
" "	76	11 70—11.80
" "	77	11.90—11.05
" "	78	12.15—12 25
" "	79	12.30—12.40

פֿריכטע	קוואליטעט פער העקטאל.	פער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	8.——7.57
גערסטע מאלץ	62	8.60—8.10
גערסטע פֿוטטער	62	7.60—7 46
האפער	41	6.90—6.75
קוקורוץ באנאטער		.——.—
אנדערער	73	7.40—7.45
הירזע		7.25—7.—

		פער 100 קילאָגר.
ווייצען	פער אָקטאָבער	10.60
"	"	—.—
"	פֿריהיאהר	11.20
קוקורוץ	"	7.35
גערסטע	"	—.—
האפֿער	פֿריה-יאהר	6,65—
"	"	—.—
רעפּס	"	—.—

באללען-מעהל

		פער 100 ק.
נומער 0		23 50
" 1		23 —
" 2		22 50
" 3		21 50
" 4		20 —
" 5		18 80
" 6		17 60
" 7		15 60
" 8		13 —
" 8½		11 80
שפּיריטוס: אלטע	מעטהאָדע פּרעסהעפֿע	34.—
נייע	קארטאָפֿעל	31.75

קורז-טאבעללע פֿאָם 2. אפּריל

געלד-קורז

	קר.	פֿל.
ווילבער-אשיא	106	60
דוקאטען	5	73
עסטרייך-אונגארישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פֿראנקס)	9	75
נאפאָלעאָנדאָר	9	75
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	60	—
20 מארקשטיק	11	98
פּאפּיער רובעל	1	21

לאָזע.

	קר.	פֿל.
1839-ער ראָטהשילד-לאָזע גאנצע	315	—
דעטטאָ " פֿינפֿטעל	315	—
1854-ער 4 פּראָצענטיגע שטאאטס-לאָזע	107	25
1860-ער " " גאנצע	110	75
דעטטאָ " " פֿינפֿטעל	118	50
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	135	—
דעטטאָ " 50 "	134	—
[illegible] רעגולירונגס	24	—
טירקען-לאָזע	12	50
קרעדיט-לאָזע	163	75
קלארי-לאָזע צו 40 גולדען	29	50
דאָנוי-דאמפֿשיפֿפֿאהרטס-לאָזע	95	—
אינסברוקער לאָזע	19	50
קעגלעוויטש צו 10 גולדען	15	50
קראקויער " 20 "	14	75
אָפֿנער " 40 "	29	25
פּאלפֿי " 40 "	28	25
רודאָלפֿ-לאָזע " 10 "	—	—
סאלם-לאָזע " 40 "	38	25

לאָזע.

	קר.	פֿל.
זאלצבורגער לאָזע צו 20 גולדען	15	50
סט. גענאָיס " 40 "	28	75
סטאניסלויער " 20 "	20	50
טריעסטער " 100 "	120	—
דעטטאָ " 50 "	61	—
וואלדשטיין " 20 "	22	75
ווינדישגרעצער " 20 "	25	75
אונגארישע פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	76	75
דעטטאָ צו 50 גולדען	76	25
וויענער לאָזע	89	60

ווערטה-פּאפּיערע.

	קר.	פֿל.
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	77	99
טעמעשוואר-באנאטער	77	25
זיעבענבירגישע	75	4
גאליציישע	83	90
בוקאָווינער	81	60
אונגארישע איזענבאהן-אנלעהען	97	20
וויינצעהענט-אבלאָזונגס-אָבליגאציאָנען	79	75
פּפֿאנדבריעפֿע דער אונגארישען באָדענקרעדיט צו 5 איינהאלב פּראָצענט	94	—
דער אונגארישען היפּאָטעקען באנק צו 5 איינהאלב פּראָצענט	79	25
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פּראָצענט	—	—
דעטטאָ צו 6 פּראָצענט	—	—
דער פּעסטער קאָממערציאל-באנק	91	75

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS

Budapest, 1878 Druck, v. M. Burian, Marokkanerhof.

*) (צווייא אינטערפעללאציאָנען אין דער אָריענטאלישען פראגע.) וועהרענד דיא גראָסטען שטאאטסמעננער אייראָפּאס זיך יעטצט מיט דער אָריענטאלישען פראגע אין נאָך פיעל האָהערעם מאסע אלס פריהער בעשעפטיגען, איזט עס גאנץ נאטירליך, וועגן דיעזעלבע אויך אים רייכסטאגע וויעדערהאָלט צור שפראכע קאָממט. ענדליך איזט עס יא דאס פאָלק, וועלכעס דאס געלד הערגעבען מוס, אום דיעזע פראגע איינער מאָגליכסט גינסטיגען לאָזונג ענטגעגענצופיהרען. דיא דעפוטירטען, אלס דיא פערטרעטער דעס פאָלקעס, האבען מיטהין פאָללקאָממען רעכט, קלארהייט דאריבער צו פערלאנגען, וויא דענן אונזערע רעגיערונג אונד דער מיניסטער דעס אייסערן איבער דיעזע האָכסט וויכטיגע אנגעלעגענהייט דענקען, אונד וועלכע שריטטע דיעזעלבען צור וואהרונג אונזערער אינטערעססען אונטערנעהמען וואָללען. דיא ערסטע אינטערפעללאציאָן ריכטעטע אין דער מיטטוואָכזיטצונג דעס רייכסטאגעס דער אבגעאָרדנעטע באנהידי, דער זיך אבער בלאָס אויף דיא צוקינפט בעסאראביענס בעשרענקטע. דיעזע אינטערפעללאציאָן לויטעטע: „בעקאננטליך בעשטעהט רוסלאנד, וועלכעס זאָעבען דיא אונגליקליכע טירקייא צערשטיקעלט האט, אויך דאריף, אים דעם לייבע רומעניענס ריעמען צו שניידען, דא עס דעם פירסטענטהומע רומעניען דען לאנדשטריך בעסאראביען וועגנעהמען וויללל. איך פראגע דאהער דען מיניסטערפרעזידענטען: אָב ער זיינען איינפלוס אין דעם זיננע געלטענד צו מאכען זוכען ווירד, דאסס דאס געביעט רומעניענס אונגעשמעלערט פאָרטבעשטעהע?“ — עס ליעגט אויף דער האנד, דאס באנהידי דיעזע אינטערפעללאציאָן ניכט אים בלאָסער פריינדשאפט פיר דיא רומענען אן דען מיניסטער-פרעזידענטען געריכטעט האט. וועהרע דיעס דער פאלל געוועזען, זאָ קאָננטע איהם הערר פ' טיסאָ איינפאך אנטוואָרטען: „אונגארן זייא ניכט דעסהאלב דא, אום פיר דען אונגעשמעלערטען פאָרטבעשטאנד דעס רומענישען געביעטעס גוט אונד בלוט צו אָפפערן.“ אללייין עס איזט אללגעמיין בעקאננט, דאס דורך דען אנשלוס בעסאראביענס אן רוסלאנד אויך דיא אינטערעססען אונזערער מאָנארכיע איינע עמפפינדליכע שעדיגונג ערליידען ווירדען. דורך דען בעזיטץ בעסאראביענס ווירדע נעמליך דיא הערשאפט רוסלאנדס ביז אן דיא דאָנויא-מינדונגען רייכען, וועלכעס זאָדאנן דיא פרייע שיפפאהרט אונד אונזערען האנדעל אויף דער דאָנויא צו יעדער שטונדע פערניכטען קאָננטע. וויא וויר פאָר קירצעם בעריכטעט האבען, בעפאנד זיך דער רומענישע מיניסטער-פרעזידענט בראטיאנאָ אין אונזערער הויפטשטאדט, וואָ ער מיט פערשיעדענען שטאאטסמעננערן אונד דעפוטירטען אונטעררעדונגען היעלט. דיעזע אונטעררעדונגען האטטען, וויא עס זיך נון הערויסשטעללט, צום ציעלע, דען בעוויייז צו ליעפערן, דאס אונגארן איין גראָסעס אינטערעססע דאפיר האבען מיססע, דאס בעסאראביען ניכט אין דיא געוואלט רוסלאנדס קאָממע, זאָנדערן ביי רומעניען פערבלייבע. פאָן דיעזעם געזיכטספונקטע ערשיינט דיא אינטערפעללאציאָן באנהידי'ס געוויס אלס איינע וויכטיגע. — בייא וויטעם וויכטיגער איזט יעדאָך דיא אינטערפעללאציאָן, וועלכע ערנסט שימאָני אן דען מיניסטער-פרעזידענטען ריכטעטע אונד דיא פאָלגענדערמאסען לויטעטע: „דער ענגלישע מיניסטער דעס אייסערן האט דעם פארלאמענטע אין לאָנדאָן איין שריפטשטיק אונטערברייטעט, וועלכעס דער רוסישע געזאנדטע אין לאָנדאָן דעם לאָרד דערבי אם 8-טען יוני 1877 איבערגאב. — אין דיעזעם שריפטשטיקע הייסט עס וואָרטליך: „רוסלאנד וויללל, בעפאָר דיא רוסישע ארמעע דען באלקאן איבערשריטטען, אונטער פאָלגענדען בעדינגונגען פריעדען שליעסען: 1) דאס בולגאריען, וועלכעס דיעסזייטס דעס באלקאן ליעגט, צו איינעם זעלבסטשטענדיגען שטאאטע ערהאָבען ווירד, וועלכער דער טירקייא נור איינען בעשטיממטען טריבוט (יאהרעס-שטייער) צו ענטריכטען האט; — 2) אללע פעסטונגען אין דיעזעם נייען שטאאטע בולגאריען ווערדען ניעדערגעריססען; — 3) פיר יענען טהייל בולגאריענס, וועלכער יענזייטס דעס באלקאן ליעגט, ווערדען דיא אייראָפּעאישען גראָס-מעכטע געמיינשאפטליך איינע פערוואלטונג איינריכטען; — 4) אויך באָסניען אונד דיא הערצעגאָווינא זאָללען איינע פערבעססערטע פערוואלטונג ערהאלטען; סערביען אונד מאָנטענעגראָ זאָללען דורך בעשטיממטע טהיילע דער טירקייא פערגראָסערט ווערדען; — 5) אלס קריעגס-ענטשעדיגונג פאָרדערט רוסלאנד פיר זיך בעסאראביען; רומעניען זאָלל יעדאָך פיר דען פערלוסט בעסאראביענס דאדורך ענטשעדיגט ווערדען, דאס עס אלס אונאבהענגיגער שטאאט אנערקאננט ווירד. זאָללטע דיעס יעדאָך ניכט דורכגעהען, זאָ זאָלל רומעניען איינען טהייל דער דאָברודשא אלס ענטשעדיגונג ערהאלטען. — 6) זאָללטע אייך עסטערייך-אונגארן איינע פאָרדערונג שטעללען, זאָ קאָנן איהם איין שטיק דער הערצעגאָווינא צוגעשפראָכען ווערדען.— דער רוסישע געזאנדטע שליעסט דיעזע זיינע צושריפט אן לאָרד דערבי מיט פאָלגענדען וואָרטען: „דיעזע פונקטע וואורדען „אים פערטרויען“ זאָוואָהל דעם פירסטען ביסמארק, אלס אויך דעם גראפען אנדראשי מיטגעטהיילט, וועלכע זיך מיט דענזעלבען פאָללקאָממען איינפערשטאנדען ערקלערטען.“ איך פראגע נאָך אלל דעם: 1) איזט עס ריכטיג, דאס גראף אנדראשי זיינערצייט מיט דיעזען פונקטען אלס איינפערשטאנדען זיך ערקלערטע? — 2) איזט דער מיניסטער-פרעזידענט געניינט, אללע פונקטע דעס צווישען רוסלאנד אונד דער טירקייא אבגעשלאָססענען פריעדענס-פערטראגעס, דא זעלבע בערייטס אויך „אמטליך“ בעקאננטגעגעבען וואורדען, דעם רייכסטאגע צו אונטערברייטען? — 3) איזט דער מיניסטער-פרעזידענט דער אנזיכט, דאס דיעזער פערטראג מיט אלל' זיינען איינצעלנען פונקטען יענען גראָס-מעכטען אונטערברייטעט ווערדען מיססע, וועלכע דען פאריזער פריעדענס-פערטראג פאָם יאהרע 1856 אונטערצייכנעט האבען? — 4) איזט דיא רעגיערונג, אים פאללע דער קאָנגרעס ניכט צו שטאנדע קאָממט, וואָהל ענטשלאָססען, מיט יענער מאכט זיך צו פערבינדען, וועלכע צור וואהרונג דער אייגענען אונד דער אייראָפּעאישען אינטערעססען זאָעבען מיט גראָסעם נאכדרוקע אויפטריטט?“ — אונטער דיעזען פראגען איזט געוויס דיא לעטצטע פאָן גראָסטער בעדייטונג. מאן וויללל עבען וויססען, אָב אונזערע מאָנארכיע פעסט ענטשלאָססען איזט, זיך פאָם דרייא-קאיזער-בינדניס צו בעפרייען, אום צום וואהרונג איהרער אינטערעססען מיט ענגלאנד האנד אין האנד צו געהען! ביידע אינטערפעללאציאָנען וואורדען דעם מיניסטער-פרעזידענטען איבערגעבען. מאן איזט אויף דיא בעאנטוואָרטונג אין האָכסטעם גראדע געשפאננט.

*) (איבער דיא גראָסע דער רוסישען ארמעע אין בולגאריען) ווירד בעריכטעט: אים נאָרדען בולגאריענס שטעהען 130000 אונד אים זידען בולגאריענס אין דער אומגעגענד קאָנסטאנטינאָפעלס שטעהען 200000 רוסען.

*) (מיניסטער-ראטה.) געסטערן אום 7 אוהר אבענדס האט אין דער וואָהנונג דעס מיניסטער-פרעזידענטען איין גראָסער מיניסטער-ראטה שטאטטגעפונדען, אן וועלכעם זעממטליכע אין דער הויפטשטאדט ווייליענדען מיניסטער טהיילגענאָממען האבען.

*) (איין וואהנזיניגער דעפוטירטער.) געסטערן איזט היער איין דעפוטירטער דעס אונגארישען רייכסטאגעס פלאָטצליך וואהנזיניג געוואָרדען, זאָ דאס ער פאָרלייפיג אין געוואהרזאם געבראכט ווערדען מוסטע. דען נאמען דיעזעס דעפוטירטען דירפען וויר נאָך ניכט נעננען. —

ריעכען, אָדער קאָננען דאס בלישצען דעס שווערטעס ניכט זעהען!“

„„האלטען זיא דאָך איין! איהר לאכען מאכט מיך ראזענד. זיא האלטען מיך פיר איינען אונבעגדינגען נאררען!““

„נאָטט בעהיטע! זיא זינד זעהר קלוג; אבער זיא זינד זעהר ראש אונד היטציג, אלס ווערען זיא קיין ריהיגער דייטשער, זאָנדערן איין אויסברויזענדער פראנצאָזע.“

„„יא, איך וויללל איהם אין אָפפענעם דועלל אין נענענוואָרט פאָן צייגען (זעקונדאנטען) דען דאָלך אינס בעטריגערישע הערץ שטאָסען!““

„לאססען זיא דיעזע לעכערליכע פערריקטהייט! בליקען זיא ניכט זאָ צאָרניג אונד שטאמפפען זיא ניכט מיט דען פיסען וויא איין גערייצטער בער. זעטצען זיא זיך אונד לאססען זיא מיט זיך איין געשיידטעס וואָרט שפרעכען. וויססען זיא, ווארום דיא ווערקע בעניאמינס בעליעבטער זינד, אלס איהרע געדיכטע? — גאנץ איינפאך אויס דעם גרונדע, ווייל בעניאמין רייך אונד אנגעזעהען איזט; אבער דיא וויייזהייט דעס ארמען דיכטערס ווירד נור פערשמעהט אונד פערלאכט. דיא וועלט איזט איינמאל זאָ! דער רייכע גילט אלס קלוג אונד ווייזע — אונד פאָם ארמען זאנט מאן, ער זייא איין נארר, דא ער זיך ניכט זעלבסט צו העלפען פערשטעהט. — ביים הימטעל! ווענן זיא דיא רייכע הערצאָגס-טאָכטער הייראטען, דאנן זינד זיא דער בעריהמטעסטע דיכטער דער וועלט!“

זיינע געדיכטע אונד זיינע ליעבע מאכטען דען ארמען עבערהארד נאָך מעהר צום נאררען, וויא איין וואהנזיניגער ליעף ער אים צימטער אויף אונד אב — אונד זאגטע: „„יא! יא! זיא האבען גאנץ רעכט! יעטצט ערסט זעהע איך, דאס זיא עס מיט מיר עהרליך אונד אויפריכטיג מיינען, איך וויללל איהנען אין אללעם געהאָרכען!““

„זעהען זיא, יעטצט שפרעכען זיא גאנץ פערנינפטיג! היער איזט דער בריעף, דען איהנען בעניאמין אונלענגסט געשריעבען האט, אונד אין וועלכעם ער דיא וויקטאָריא בעשימפפטע.“

„„דאס ווער אבער נאָך פאָר איינינגען מאָנאטען, איך דענקע גאר ניכט מעהר דאראן. דאמאלס ווער ער יא נאָך ניכט פערלאָבט!““

„דער בריעף האט יא גאר קיין דאטום, לעזען זיא נור יעטצט דען בריעף נאָכמאלס דורך!“

עבערהארד לאז דען בריעף אונד אלס ער צור פינפטען צייללע קאם, דא ריעף ער: „„טייפעל אונד העללע! היער האט יא דער סאטאן זיין שפיעל געהאבט! „מיינע אבזיכט“ זאגט ער — דאס ווער יא מ י י נ ע אבזיכט, דיא וויקטאָריא צו הייראטען אונד ניכט זיינע. — הערר גלעדסטאָן! וואס זעהע איך? וואהרליך זיא זינד דער סאטאן זעלבסט. וויא פיין זיא דאס דא אויסראדירט אונד דאס ד' אין מ' אומגעוואנדעלט האבען! ווירד זיא דאס ניכט מערקען!““

„וויקטאָריא איזט אין בעניאמין פערליעבט אונד זעהר אייפערזיכטיג, ווענן זיא דיעזען בריעף ליעזט, ווירד איהר פאָר אויפרעגונג זאָ שווינדעלן אונד זאָ פינסטער פאָר דען אויגען ווערדען, דאס זיא דאס גאר ניכט בעמערקען ווירד. זיא מיססען נור שנעלל דען בריעף צוריק פערלאנגען!“

„„הערר! (זאגטע עבערהארד נאָך קורצער איבערלעגונג) איך מאָכטע ליעבער איינען אָפפענען צווייא-קאמפף נעגען דיעזען בעניאמין אויפנעהמען, אלס איינען זאָלכען הינטערליסטיגען שורקען-שטרייך אויספיהרען. איך מוס געשטעהען, דיעזער שטרייך איזט דער שלעכטעסטע פאָן אללען, דיא איך יעמאלס אויסגעפיהרט האבע. — איין עהרליכער דייטשער איזט דאצו ניכט צו פערווענדען!““

„גוט, דאנן דועללירען זיא נור. פאללען זיא אים צווייא-קאמפפע, דאנן האבען וויר נור אום איינען דייטשען דיכטער וועניגער, פאללט ער, דאנן ווערדען זיא אויף צווייא יאהרע איינגעשפערט — אונד וואהרליך אים קערקער לאססען זיך קיינע גוטען ריימע מאכען. — איך האבע איהנען שאָן איינמאל ערקלערט, עס איזט בעססער, ווענן וויר היער פאָרזיכטיג אונד מיט פעראיינטען קרעפטען פאָרגעהען; ווענן זיא אבער ניכט וואָללען? — אויך גוט! זעהען זיא, וויא זיא אללייין איהרע זאכען צו ווענדע ברינגען!“

„„טהייערסטער פריינד! זייען זיא נור ניכט זאָ שנעלל אויפברויזענד. איך מוס יא פאָרזיכטיג זיין. ווענן איהנען איין שטרייך מיסלינגט, בלייבען זיא דאָך נאָך דער ענגלישע שטאאטס-מאנן וויללליאם גלעדסטאָן; וואס בין איך אבער אלס דיכטער, ווענן איך נאָך אלס שורקע בעצייכנעט ווערדע? איך בין דאנן איין ניכטס, איין גאר ניכטס! זיא קאָננען דען בעניאמין ניכט ליידען, אונד מיר ליעגט ער אויך איבעראלל אים וועגע. וויר מיססען געמיינשאפטליך האנדלען. — גוט, איך וויללל איהנען געהאָרכען! דיא טהאט איזט עלענד אונד זעהר ניעדריג, אבער איך וויללל מיינען ווידערווילען נעגען דיעזע אבשייליכע האנדלונג בעקעמפפען. איך פאָלגע איהנען!“ —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

דאס טירקישע רייך פֿאָם געגצליכען אונטערגאנגע
רעטטען קאָנגטע. טראָטצדעם רוסלאנד דער טיר-
קייא דיא קריעגס-ענטשעדיגונג נאכלאססען וואָלל-
טע אונד אויך אנדערע בעגינסטיגונגען דערזעלבען
אין אויסזיכט שטעללטע, וועגן דיא טירקייא מיט
איהם אין איין בינדניס געגען ענגלאנד טריטט —
איזט עס דעם לאָרד לאיארד דעננאָך געלונגען,
דער ענגליש-פֿריינדליכען פּארטייא אין קאָנס-
טאנטינאָפּעל צום זיעגע צו פֿערהעלפֿען. צווישען
ענגלאנד אונד דער טירקייא זינד דענן אויך נייע
פֿערהאנדלונגען אים צוגע. דער אבשלוס איינעס
ענגליש-טירקישען בינדניסעס געגען רוסלאנד אונ-
טערליעגט קיינעם צווייפֿעל. רוסלאנד ווירד היע-
רין נאטירליך איינע פֿערלעטצונג דעם נייען פֿריע-
דענס - פֿערטראגעס ערבליקען. עס ווירד דען
קאמפּף געגען דיא טירקייא נייערדינגס אויפֿנעה-
מען, וועלכער קאמפּף אבער ניכט מעהר איין רו-
סיש-טירקישער, זאָנדערן איין רוסיש-ענגליש-טיר-
קישער זיין ווירד. אללייז נור דער ערסטע צו-
זאממענשטאָס דירפֿטע דיעזען נאמען פֿיהרען, דא
עס קיינעם צווייפֿעל אונטערליעגט, דאס דערזעלבע
נאך דעם ערסטען קאנאָנען-שוססע זיך צו איינעם
רוסיש-ענגליש-עסטערריך-אונגאריש-טירקישען
קריעגע ערווייטערן מוס! עס ווירד איין נייער
דרייא-מאָנארכען-בונד ענטשטעהען. פֿאָן דיעזער
געשטאלטונג אין דעם בעפֿאָרשטעהענדען, אונ-
אבוויזבארען קריעגע איזט מאן
אין דען היעזיגען רעגיערונגס-קרייזען פֿאָללקאָמ-
מען איבערציינגט.

פֿערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא בולגארישען יודען אין קאָנסטאנטינאָפּעל.) בעקאננט-
ליך זינד נאך דער יודען-אבשלאכטונג אין קא-
זאנליק, עשקי-זאגרא אונד אנדערען אָרטשאפֿטען
דיא איבערלעבענדען יודען אוים בולגאריען צום
גראָסען טהיילע נאך רומעניען געפֿליכטעט, פֿאָן
וואָ אויס זיא דאנן מיט הילפֿע דעם „כל ישראל
חברים-פֿעראיינעס“ נאך קאָנסטאנטינאָפּעל גע-
זענדעט ווארדען. וויא זאָעבען בעריכטעט ווירד,
בעפֿינדען זיך געגענווערטיג נאָך 2800 בולגארישע
יודען אין קאָנסטאנטינאָפּעל, פֿיר וועלכע דער
פּאריזער „כל ישראל חברים-פֿעראיין“ וואָהנונגען
געמיעטהעט האט, דאמיט דיא אונגליקליכען ניכט
אויף אָפֿפֿענער שטראסע היערומליעגען מיססען.
דא דיעס יעדאָך קיין צוועק איזט, וואָללטע מאן
דיעזע אין איהרע בולגארישע הייטאט צוריק-
פֿיהרען. דאָך קיים ווארען איינעגע צוריקגעקעהרט,
אלס זיא פֿאָן דען בולגארען אין דען קערקער גע-
וואָרפֿען ווארדען. דיא בולגארען בעהויפּטען נעמ-
ליך, דאס דיא יודען דען טירקישען ארמעען אלס
„שפּיאָנע“ דיענטען אונד מעהרערע בולגארישע
בירגער דען טירקען אויסגעליעפֿערט האבען. דאס
איזט אבער איינע פֿרעכע פֿערליימדונג. דער פּא-
ריזער „כל ישראל חברים-פֿעראיין“ ענטזענדעטע
דאהער איינען העררן בן ציון אלס בעפֿאָללמעכ-
טיגטען נאך אדריאנאָפּעל, דאמיט ער בייא דען
הייפּטערן דער בולגארען דיא ערלויבניס ערווירקע,
דאס דיא יודען היימקעהרען דירפֿען. העדר בן ציון
וויעז נאך, וועלכען נוטצען דיא יידישע בעפֿאָלקע-
רונג דען בולגארען לייסטען ווירדע. בולגאריען
איזט נעמליך איין אקערבייענדעס לאנד, וועלכעס
פֿיעל ווייצען, קאָרן, קוקורוץ אונד האפֿער ער-
ציינגט. דיא יודען זינד אבער אם מייסטען געאייג-
נעט, פֿיר דיעזע ערציינגניססע דען אויספֿיהר-האנ-
דעל צו בעזאָרגען, וואָדורך געלד אינס לאנד קאָמ-
מען מיסטע, וואָ אבער ניעמאנד דא איזט, דער
דען אויספֿיהר-האנדעל בעזאָרגט, דא מוס יא איין
אקער-בייענדעס פֿאָלק „אין זיינעם איינענען פֿעט-
טע“ ערשטיקען. דאס הייסט: טראָטץ דער פֿיע-
לען באָדען-ערציינגניססע ווירדע דאס בולגארישע
פֿאָלק צו גרונדע געהען מיססען אוים מאנגעל אן
געלד. דיא הייפּטלינגע דער בולגארען שטעללטען
העררן בן ציון אין אויסזיכט, דאס זאָבאלד דיא
פֿערהעלטניססע אין בולגאריען געדעגעלט זינד,
דיא יודען אָהנע יעדעס הינדערניס איהרע אלטען
וואָהנ-פּלעטצע ווידער איינגעהמען ווערדען
קאָננען! —

* (אוים דעם רייכסטאגע.)
מיטטוואָך בעגאננען אין אונזערעם רייכסטאגע דיא
באָדשעט-פֿערהאנדלונגען. עס איזט דיעס אום זאָ
בעדויערליכער, אלס דאס ערסטע פֿיערטעל דעס
יאהרעס 1878 שאָן פֿאָריבער, אָהנע דאס דיא רע-
גיערונג איין בעשטיממטעס באָדשעט העטטע. דיא
שטייערן ווערדען פֿאָרלייפֿיג נאטירליך אין דעם
מאסע איינגעהאָבען, וויא אים יאהרע 1877. אלליין
טראָטצדעם דיא באָדשעט-פֿערהאנדלונגען זאָ
שפּעט בעגיננען, ווירד דיא רעגיערונג דאָך איינען
שווערען שטאנדפּונקט האבען, ביז מאן איהר דאס
באָדשעט בעוויללינגען ווירד. מינדעסטענס דער
אנפֿאנג דיעזער פֿערהאנדלונגען וואר איין רעכט
שטירמישער. אלס ערסטער רעדנער טראט דער
בעקאננטע אייסערסט-לינקע דעפּוטירטע איגנאץ
העלפֿי אויף. דער אונטער אנדערם זאגטע:
„איך קאנן דיעזער רעגיערונג קיינען העללער בע-
וויללינגען, דא זיא פֿאָן אלל איהרען פֿערשפּרעכונ-
גען קיין וואָרט געהאלטען. ביים אנטריטטע איהרער
רעגיערונג זאגטען דיא געגענווערטיגען מיניסטער:
זיא ווערדען איין באָדשעט הערשטעללען, דאס
דיא איינגאהמען צור דעקונג דער אויסגאבען אויס-
רייכען ווערדען. דאס האבען זיא אבער ניכט גע-
געטהאן. זיא האבען פֿיעלמעהר אום 24 מילליאָנען
דיא שטייערן ערהאָהט; זיא האבען פֿערנער 12—14
מילליאָנען בייא דרינגענדען אונטערנעהמונגען גע-
שטריכען. דאס מאכט 36 — 38 מילליאָנען אוים.
אונד דאָך האבען וויר נאָך היינטע איין דעפֿיציט, דא
דיא אויסגאבען אום 15 מילליאָנען דיא איינגאהמען
איבערשטייגען. איך שטעללע דאהער פֿאָלגענדען
אנטראג: „נאכדעם דיא רעגיערונג איהר פֿער-
שפּרעכען, צווישען איינגאהמען אונד אויסגאבען
איין „גלייכגעוויכט“ הערצושטעללען, ניכט איינגע-
לאָזט; נאכדעם דער פֿאָן דער רעגיערונג אנגע-
שטרעבטע „נייע אויסגלייך“ צווישען עסטערייך
אונד אונגארן אונזערער רייכסהעלפֿטע נור צום
שאדען געדייכען ווירדע; נאכדעם דיא רעגיערונג
פֿערנער וועהרענד דעם רוסיש-טירקישען קריעגעס
איינע פּאָליטיק בעפֿאָלגטע, דיא מיט דער אָפֿפֿענט-
ליכען מיינונג אין אונגארן אונפֿעראיינבאר וואר;
נאכדעם דיא רעגיערונג עבענזאָ ווענינ עטוואס
געטהאן, דאמיט דיא אינטערעססען דעס לאנדעס
אונד דער מאָנארכיע געוואהרט ווערדען; נאכדעם
דיא רעגיערונג ענדליך אויך בעטרעפֿפֿס דער אינ-
נערן פּאָליטיק נור איינע בעשרענקונג דער פֿריי-
הייט אנשטרעבט — מאָגע דער רייכסטאג בע-
שליעסען, דאס פֿאָן דער רעגיערונג פֿאָרגע-
לעגטע באָדשעט גאר ניכט אין פֿערהאנדלונג צו
ציעהען!“ — אונטער דיעזעם אנטראגע ווארען 11
מיטגליעדער דער אייסערסט-לינקען אונטערצייכ-
נעט. עס אונטערליעגט קיינעם צווייפֿעל, דאס דער
רייכסטאג דאס פֿאָן דער רעגיערונג פֿאָרגעלעגטע
באָדשעט אלס גרונדלאגע דער פֿערהאנדלונגען יא
אנגעהמען ווערדע. זאָ פֿיעל איזט יעדאָך געוויס,
דאס דער רעגיערונג איין הארטער קאמפּף בע-
פֿאָרשטעהט, נאכדעם זיא עס דיעסמאל ניכט
בלאָס מיט דער אייסערסט לינקען צו טהון האבען
ווירד. עס איזט פֿיעלמעהר איינע פֿעראייניגונג פֿאָן
3 פּארטייען אים ווערקע, אום דיא געגענווערטיגע
רעגיערונג צו שטירצען. דיא אייסערסט-לינקע,
דיא אונאבהענגיג-ליבעראלע אונד דיא שעננעי-
פּארטייא וואָללען זיך אין דיעזעם קאמפֿפֿע פֿער-
איינינען. פֿרייליך העננט אללעס דאפֿאָן אב, אָב
דיא רעגיערונגס-פּארטייא פֿעסט צוזאממענהאָלט.
איזט דיעס דער פֿאלל, דאנן האט דיא רעגיערונג,
טראָטצדעם דיא ערוועהנטען דרייא פּארטייען זיך
געגען זיא פֿעראייניגט, ניכטס צו פֿירכטען. אין דען
נעכסטען וואָכען ווערדען וויר געלעגענהייט האבען,
צו זעהען, אָב דאס מיניסטעריאום טיסאָ אים רייכס-
טאגע ווירקליך נאָך איבער איינע פֿעסטע מאָיאָרי-
ריטעט פֿערפֿינגט!

פֿאָלליעטאָן.

מערקווירדיגע פֿערהעלטניססע.

(42.-טע פֿאָרטזעטצונג.)

דער בריעף, דען איינסט בעניאמין אן דען דייטשען
דיכטער עבערהארד אין דייטשער שפּראכע ריכטעטע, לוי-
טעט פֿאָלגענדערמאסען:

„מיין גוטער עבערהארד! דיא פֿערזיכערונג דיינער
פֿריינדשאפֿטליכען געפֿיהלע איזט מיר זעהר וויללקאָממען.
דיינע אנזיכטען איבער דיא עהע זינד זעהר ריכטיג. איך
גלויבע, דיאזעלבען שאָן אירגענד אין איינעם דייטשען
ווערקע געלעזען צו האבען. וואס נון דיינע אבזיכט בע-
טריפֿפֿט, דיא טאָכטער דעס הערצאָגס בוקינגהאם צו היי-
ראטען, זאָ מוס איך דיר אויפֿריכטיג געשטעהען, דאס וויק-
טאָריא'ס שאָנהייט דעם שאָנען פֿאָלל-מאָנדע גלייכט,
דיעזער לייכטעט, אבער ערווערמט ניכט! וויקטאָריא איזט
קיינע פֿרויאָן, אום הייליכעס גליק שאפֿפֿען צו קאָננען,
זיא איזט געוואָהנט צו בעפֿעהלען, ניכט אבער דעם נע-
בענמען וויללען דעס מאננעס זיך ליעבעפֿאָלל צו פֿינען.
דער מאנן, וועלכער דיעזע וויקטאָריא הייראטעט, ווירד
וואָהל דיא שאָנסטע, געלעהרטעסטע אונד רייכסטע ארע-
ליגע דאמע לאָנדאָנס צור פֿרויא האבען, ווירד אבער ניכט
גליקליך זיין. פֿיר איינע גליקליכע עהע זינד שאָנהייט,
געלעהרזאמקייט, טיטעל אונד רייכטהום ניכט גענוג, היער
מוס אויך הערץ אונד געפֿיהל פֿאָרהאנדען זיין! וויקטאָריא
מאכט גערנע עראָבערונגען אונד שפּיעלט מיט איהרען אָפּ-
פֿערן. — איך גלויבע, דיר היעמיט גענוג געזאגט צו האבען.
דיין אויפֿריכטיגער פֿריינד: בעניאמין דע איזראעלי.“

אלס ווילליאם דיעזען בריעף איינינע מאל דורכ-
געלעזען האטטע, דא שפּראנג ער ענדליך פֿאָר פֿריידע
אויף אונד ריעף: „איך האבים! דא האבע איך עס! איין
קליינער וויגציגער בוכשטאבע קאנן מיר דען גאנצען בריעף
צו איינער אויסגעצייכנעטען וואפֿפֿע אומשמידען. אין
דער פֿינפֿטען צייל ראדירע איך בייא דעם וואָרטע „דיינע“
דאס ד' אונד מאכע דאראוים איין מ'! — דער זאטץ ווירד
דאנן לויטען: „„וואס נון מיינע אבזיכט בעטריפֿפֿט, דיא
טאָכטער דעס הערצאָגס צו הייראטען.““ דער גאנצע בריעף
קאנן יא זאָ געדייטעט ווערדען, דאס עבערהארד ערסט
יעטצט דיעזען בעניאמין צו זיינער פֿערלאָבונג מיט וויק-
טאָריא בעגליקווינשטע, אונד אויף דיעזעס גראטולאציאָנס-
שרייבען אנטוואָרטעט בעניאמין, דאס ער פֿאָן דיעזער עהע
קיינע גליקועליגקייט ערוואַרטעט.

ווילליאם שיקטע שנעלל זיינען דיענער אום עבער-
הארד, אונד אלס דיעזער הערנקאם, ליעס ווילליאם פֿאָר
אללעם איינע גוטע מאהלצייט בערייטען אונד גאב דעם
דייטשען דיכטער דען אללער-בעסטען וויין צו טרינקען.
עבערהארד היעלט נון איינען האָכ-דיכטערישען טרינק-
שפּרוך אויף דאס גליק ווילליאמ'ס — אונד ווילליאם
היעלט ענדליך איינען טרינק-שפּרוך אויף דיא פֿערלאָבונג
בעניאמינס מיט וויקטאָריא.

אלס עבערהארד דאס האָרטע, דא שפּראנג ער
אויף, אלס אָב איהן איינע שלאנגע געביססען העטטע,
אונד ריעף: „„וואס זאגען זיא, העדר גלעדסטאָן! בעניאמין
איזט מיט וויקטאָריא פֿערלאָבט?““

„פֿרייליך! פֿרייליך! וועגן מאן ביז יעטצט צו
הויזע געזעססען אונד פֿאָרשוועהרענד געדיכטע מאכטע,
דאנן האטטע מאן עבען קיינע צייט, זיך אום זיינע
געליעבטע צו קיממערן אונד איהרע פֿערלאָבונג מיט איי-
נעם אנדערן צו פֿערהינדערן!“

„„וועהן מיינען זיא מיט דיעזעם „מאן“ — דאָך ניכט
מיך! זיא האבען יא אללעס אויף זיך גענאָממען, זאגטען
זיא דענן ניכט, איך זאָלל מיך ניכט איבעראיילען, דער
קלוגע שיעסט ניכט אינס לעערע אונד אונגעוויססע, ער
ווארטעט, ביז איהם דאס אָפּפֿער אין זיינע שוס-ווייטע
קאָממט! זיא זינד שולד — אונד ניכט איך!““

„וויא גוט זיא זיך מיינע וואָרטע מערקען! נון, אונ-
זער אָפּפֿער איזט יעטצט אין דער שוס-ווייטע, וואָללען
זיא דיא וואפֿפֿע אנלעגען אונד ציעלען!“

„„יענע וואפֿפֿע איזט שאָן פֿעראלטעט, פֿעראָסטעט
אונד אונברויכבאר; איך ווערדע מיר אויף איינע אנדערע
וועיזע נענוג-טהואונג פֿערשאפֿפֿען.““

„וואָללען זיא איהן פֿיעללייכט צום דועלל הערויס-
פֿאָדערן?“

„„יא! דאס וויל איך אויך! דער שורקע האט מיר
פֿאָן דיעזער הייראטה אבגעראטהען — אונד נון וויל
ער אין דיעזע הייראטה איינגעהען! איך בין אן הערץ
אונד עהרע טיעף געקרענקט!““

„הא! הא! זיא וואָללען מיט בעניאמין איינען
צווייא-קאמפּף אויפֿנעהמען! בעניאמין איזט איינער דער
געשיקטעסטען קעמפֿפֿער מיט דען וואפֿפֿען — אונד זיא
וואָללען פֿיעללייכט מיט איהרער שרייב-פֿעדער אָדער מיט
איהרען געדיכטען דען קאמפּף אונטערנעהמען. הא! איין
דועלל איזט עטוואס אנדערעס, וויא איינע פֿעדער-קריטצע-
לייא! זיא קאָננען פֿיעללייכט נאר ניכט דאס שיעס-פּולווער